

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aangetekend

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Ook per e-mail: acm-post@acm.nl

Datum 23 juli 2025
Zaaknummer ACM/25/194782

RIVM
Antonie van
Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven

Rijksvastgoedbedrijf
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

MEET RIVM CBG B.V.
Westkanaaldijk 2
3542 DA Utrecht

MEET Strukton B.V.
Westkanaaldijk 2
3542 DA Utrecht

ZIENSWIJZE

**inzake het Ontwerp codebesluit prioriteringsruimte
transportverzoeken 2025 van de Autoriteit Consument
& Markt, met kenmerk ACM/UIT/645099**

Geachte heer, mevrouw,

Op 26 juni 2025 heeft de Autoriteit Consument & Markt (**ACM**) een ontwerp codebesluit genomen en daarin een nieuw prioriteringskader voor transportverzoeken op het elektriciteitsnet vastgesteld (het **Ontwerpbesluit**). De ACM nodigt marktpartijen uit om uiterlijk op 7 augustus 2025 een zienswijze op het Ontwerpbesluit in te dienen. Middels deze brief dienen het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (het **RIVM**), gevestigd in Bilthoven, het Rijksvastgoedbedrijf (het **RVB**), gevestigd in Den Haag en MEET RIVM CBG B.V. en MEET Strukton B.V. (hierna tezamen: **Strukton**), beiden gevestigd in Utrecht, gezamenlijk en individueel tijdig hun zienswijze in op het Ontwerpbesluit.¹

INHOUDSOPGAVE

1. ACHTERGROND	2
1.1 Nieuwe huisvesting voor het RIVM	2
1.2 Ontwerpbesluit	4
2. Verzoek om RIVM op te nemen in het prioriteringskader	5
2.1 De door de ACM gehanteerde beoordelingscriteria	5
2.2 Criterium (i)(a): De nationale veiligheid	5
2.3 Criterium (i)(b): Goede publieke dienstverlening op nationaal of regionaal niveau	9

¹ De volledige adressen van Strukton, het RIVM en het RVB treft u rechtsboven de brief aan.

Datum
23 juli 2025

2.4 Criterium (i)(c): Ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving	11
2.5 Criterium (i): Enige overige vereisten.....	12
2.6 Criterium (ii): Activiteiten uitgevoerd in Nederland ten behoeve van groot algemeen belang in Nederland.....	13
2.7 Criterium (iii): Binnen de Europese Unie bestaat redelijkerwijs geen alternatief	13
3. Verzoek om mogelijkheden tot het doen van prioriteitsverzoek te verruimen	14
4. Conclusie.....	15

1. ACHTERGROND

1.1 Nieuwe huisvesting voor het RIVM

- (1) Het gebouw waarin het RIVM momenteel is gevestigd voldoet niet meer aan de eisen. Om de taken die het RIVM op basis van wet- en regelgeving heeft en de taken die het RIVM uitvoert voor publieke instanties te kunnen uitvoeren, heeft het RIVM dringend nieuwe huisvesting nodig. In opdracht van de Staat der Nederlanden (de **Staat**), in deze vertegenwoordigd door het RVB, ontwikkelt en bouwt Strukton een nieuw gebouw voor het RIVM aan de rand van het Utrecht Science Park. Strukton heeft zich jegens de Staat verbonden om het ontwerp, de realisatie, de financiering, het onderhoud en de exploitatie van de huisvesting voor een periode van 25 jaar te verzorgen.² De Staat is eigenaar van het nieuwe RIVM-gebouw. Het nieuwe gebouw zal naar verwachting dit jaar (2025) worden opgeleverd, heeft een oppervlakte van ongeveer 80.000 m² en biedt ruimte voor ongeveer 2.200 werknemers.
- (2) Het RIVM heeft verschillende taken in het kader van nationale veiligheid, volksgezondheid, de leefomgeving en milieu zoals uiteen wordt gezet in hoofdstuk 2 van deze zienswijze. Vanuit het nieuwe gebouw zal het RIVM eigen onderzoek doen en werkt zij samen met diverse andere instanties, zoals onder andere de gemeentelijke gezondheidsdiensten (de **GGD'en**), de brandweer, politie en defensie, het Nederlands Forensisch Instituut (het **NFI**) en de omgevingsdiensten.
- (3) Ongeveer een derde deel van het gebouw zal bestaan uit laboratoria. Dit betreft 200 laboratoria waaronder laboratoria

² Hiertoe hebben de Staat der Nederlanden en Meet Strukton B.V. een DBFMO (Design, Build, Finance, Maintain, Operate)-overeenkomst gesloten.

Datum
23 juli 2025

waarin biologisch, moleculair-biologisch en chemisch-fysisch onderzoek wordt gedaan. Tevens zijn er gespecialiseerde laboratoria, zoals *high containment* laboratoria en een radionucliden laboratorium.³ Het overige gedeelte van het gebouw zal fungeren als kantoor-, vergader- en ontmoetingsruimte. In het nieuwe RIVM-gebouw wisselen de laboratoria en kantoorruimten elkaar per verdieping af.

- (4) Voor het nieuwe RIVM-gebouw heeft Strukton niet de volledige door haar aangevraagde transportcapaciteit op Stedin's elektriciteitsnet ontvangen, terwijl die capaciteit wel vereist is voor het functioneren van het nieuwe RIVM-gebouw. Stedin heeft onder meer aangegeven dat het beschikbaar komen van voldoende transportcapaciteit afhankelijk is van netverzwaringen, uit te voeren door TenneT, hetgeen naar verwachting mogelijk tot 2033 zal duren. De verwachting is dat een tijdelijke noodoplossing voor een gedeelte van de nog niet toegekende transportcapaciteit gevonden kan worden, met dien verstande dat er ook voor deze gedeeltelijke en tijdelijke noodoplossing beperkingen gelden voor het gebruik van transportcapaciteit. Een structurele oplossing in de vorm van het contracteren van het volledig aangevraagd gecontracteerd transportvermogen is volgens Stedin momenteel niet mogelijk.
- (5) Het RIVM, het RVB en Strukton hebben er ieder belang bij dat het RIVM wordt opgenomen in het prioriteringskader. Voor de continuïteit van de (wettelijke) activiteiten van het RIVM is de opname in het prioriteringskader cruciaal. Het RVB heeft belang bij opname van het RIVM in het prioriteringskader aangezien de Staat eigenaar is van het nieuwe RIVM-gebouw. Gelet op de rol van Strukton als ontwikkelaar en beheerder van het nieuwe RIVM-gebouw, en de daarmee samenhangende contractuele en financiële belangen van Strukton bij de oplevering en langjarige exploitatie van het nieuwe RIVM-gebouw, is opname van het RIVM in het prioriteringskader tevens in het belang van Strukton.
- (6) Partijen hebben daarnaast er belang bij dat de Netcode elektriciteit de mogelijkheid biedt dat niet alleen de partij die is opgenomen in het prioriteringskader, al dan niet gezamenlijk met de eigenaar van het gebouw, bij de netbeheerder een aanvraag tot prioritering kan indienen, maar dat een beheerder of serviceverlener dit kan doen. Mede in het licht van het gelijkheidsbeginsel is het noodzakelijk dat deze mogelijkheid wordt geboden. Op deze manier wordt voorkomen dat bepaalde partijen zonder wezenlijk verschil in

³ Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/over-het-rivm/verhuizing-rivm-2025>.

Datum
23 juli 2025

positie worden buitengesloten, hetgeen bijdraagt aan een gelijke behandeling van partijen.

- (7) Deze brief bevat de zienswijzen van het RIVM, het RVB en Strukton, die hiermee zowel gezamenlijk als individueel hun zienswijze indienen.

1.2 Ontwerpbesluit

- (8) Het Ontwerpbesluit verplicht netbeheerders ná 1 januari 2026 transportverzoeken van partijen die zijn opgenomen in het nieuwe prioriteringskader en om prioriteit verzoeken voorrang te geven boven andere partijen die transportverzoeken voor hetzelfde congestiegebied hebben gedaan (artikel 7.0a Netcode elektriciteit). Netbeheerders zijn in die gevallen verplicht af te wijken van het gehanteerde 'wie het eerst komt, het eerst maalt' (ofwel 'first come, first serve' (**FCFS**))-principe.
- (9) Het prioriteringskader kent drie categorieën: (1) congestieverzachtters, (2) veiligheid en (3) basisbehoeften. In bijlage 22 van de Netcode elektriciteit zijn, onder meer, voor categorie 2 verschillende functies (bijvoorbeeld '*acute gezondheidszorg*' en '*veiligheidsdiensten*') en subfuncties (bijvoorbeeld '*gemeentelijke gezondheidsdiensten*' en '*AIVD*') opgenomen.
- (10) De ACM geeft aan dat zij met het prioriteringskader beoogt te voorkomen dat maatschappelijke functies in de knel komen of de gevolgen van het in de knel komen van die functies zoveel mogelijk te beperken, en daarmee ernstige hinder voor de maatschappij zoveel mogelijk te beperken. Met categorie 2 beoogt de ACM specifiek partijen die van belang zijn voor de nationale veiligheid prioriteit te geven, omdat veiligheid een randvoorwaarde is voor het functioneren van de samenleving.
- (11) Het RIVM, het RVB en Strukton zijn verheugd dat de ACM een prioriteringskader heeft geformuleerd. Op basis van de beoordelingscriteria die zijn opgesteld door de ACM menen zij dat het RIVM voldoet aan de vereisten voor opname in het prioriteringskader als zelfstandige (sub)functie in categorie 2 van bijlage 22 van de Netcode elektriciteit.
- (12) De redenen daartoe worden in deze zienswijze uiteengezet in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt een verzoek tot verruiming van de partijen die prioriteit aan kunnen vragen toegelicht.

Datum
23 juli 2025

2. VERZOEK OM RIVM OP TE NEMEN IN HET PRIORITERINGSKADER

2.1 De door de ACM gehanteerde beoordelingscriteria

- (13) In de toelichting bij het Ontwerpbesluit geeft de ACM aan dat zij als startpunt voor de vaststelling van de functies in categorie 2 en 3 heeft gekeken naar de vitale activiteiten opgenomen in Nederlandse en Europese wet- en regelgeving.⁴ Vervolgens heeft de ACM de lijst met activiteiten die daaruit is gekomen, aangevuld en getoetst aan haar eigen beoordelingscriteria. De ACM heeft alleen activiteiten die voldoen aan de cumulatieve beoordelingscriteria opgenomen in het prioriteringskader.
- (14) De door de ACM gehanteerde beoordelingscriteria zijn de volgende:
- (i) Het niet krijgen van aanvullende of nieuwe transportcapaciteit leidt ertoe dat:
 - a. de nationale veiligheid van Nederland ernstig wordt geschaad, of
 - b. ernstig afbreuk wordt gedaan aan de goede publieke dienstverlening op nationaal of regionaal niveau, of
 - c. de samenleving ernstig wordt verstoord of ontwricht;
 - (ii) De activiteit moet worden uitgevoerd in Nederland om een groot algemeen belang in Nederland te dienen; en
 - (iii) Er bestaat binnen de Europese Unie redelijkerwijs geen alternatief, zoals een alternatieve locatie of aanbieder.
- (15) Dit beoordelingskader wordt hieronder per criterium besproken.
- ### 2.2 Criterium (i)(a): De nationale veiligheid
- (16) Blijkens de toelichting bij het Ontwerpbesluit heeft de ACM zich bij sub criterium (i)(a) gebaseerd op de omschrijving van 'nationale veiligheid' uit de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der

⁴ Toelichting Ontwerpbesluit, paragraaf 4.1.

Datum
23 juli 2025

Nederlanden uit 2023 (de **Veiligheidsstrategie**).⁵ Deze omschrijving luidt als volgt:⁶

Onder nationale veiligheid verstaan we de bescherming van onze nationale veiligheidsbelangen tegen dreigingen die deze belangen kunnen schaden en daarmee maatschappelijke ontwrichting kunnen veroorzaken. Dit doen we door dreigingen te verminderen en de weerbaarheid tegen de dreigingen te verhogen.

- (17) Het RIVM draagt op verschillende manieren bij aan de bescherming van de nationale veiligheidsbelangen. Bijvoorbeeld, het RIVM had tijdens de COVID-19 pandemie verschillende belangrijke (zelfstandige) taken die ook een grondslag vinden in de wet.
- (18) In de Veiligheidsstrategie wordt de COVID-19 pandemie genoemd als voorbeeld van een ontwikkeling die de nationale veiligheidsbelangen van Nederland raakte.⁷ Het RIVM hield tijdens de COVID-19 pandemie onder meer zicht op de verspreiding van het virus en coördineerde de bestrijding ervan. De COVID-19 pandemie had een impact op onder meer de fysieke veiligheid en de sociale en politieke stabiliteit in Nederland.⁸
- (19) In de Veiligheidsstrategie wordt als elfde actielijn het 'vergroten van pandemische paraatheid' genoemd.⁹ Volgens de Veiligheidsstrategie dient deze vergroting van pandemische paraatheid te worden bewerkstelligd door onder andere een versterkte infectieziektebestrijding en leveringszekerheid van medische producten. Verder staat specifiek de relatie tussen de lokale en regionale uitvoering en de landelijke aansturing centraal en wordt er (extra) ingezet op preventieprogramma's.
- (20) Het RIVM heeft een centrale rol in de pandemische paraatheid, onder meer via de continue monitoring van de verspreiding van infectieziekten en de bestrijding van infectieziekten, zoals bijvoorbeeld coronavirussen, polio, de vogelgriep, Q-koorts, ebola en lassakoorts, door het RIVM. Ook verricht het RIVM microbiologisch onderzoek naar deze virussen, ter ondersteuning

⁵ Toelichting Ontwerpbesluit, randnummer 46.

⁶ Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden 2023, p. 11 (<https://www.nctv.nl/onderwerpen/veiligheidsstrategie-voor-het-koninkrijk-der-nederlanden/documenten/publicaties/2023/04/03/veiligheidsstrategie-voor-het-koninkrijk-der-nederlanden>).

⁷ Veiligheidsstrategie, p. 11-12.

⁸ Veiligheidsstrategie, p. 16.

⁹ Veiligheidsstrategie, p. 31.

Datum
23 juli 2025

van de GGD'en en de rijksoverheid.¹⁰ De GGD'en zijn op hun beurt wettelijk verplicht het RIVM onder andere in te lichten als er via een huisarts een melding van een persoon met een (nog) onbekende (infectie)ziekte binnenkomt. Op dagelijkse basis komen er bij het RIVM via ziekenhuizen monsters van patiënten binnen, die door het RIVM op onder andere infectieziekten worden onderzocht. Doordat het RIVM de middelen en expertise heeft om snel te reageren op een infectieziekte-gerelateerde dreiging is zij een onmisbare schakel voor de nationale veiligheid. Het RIVM acht dat de kans reëel is dat Nederland in de komende jaren opnieuw te maken krijgt met grootschalige uitbraken van infectieziekten.¹¹

- (21) Ook op diverse andere gebieden zijn/is (de goede uitvoering van) de taken van het RIVM van een onmisbaar belang voor de nationale veiligheid in Nederland. Een voorbeeld daarvan is de Milieugevallen Dienst (**MOD**) van het RIVM.¹² De MOD valt volledig onder het RIVM. Op een continue basis (24/7) ondersteunt en adviseert de MOD hulpverleningsdiensten in de regio bij incidenten, zoals een grote brand, een (transport)ongeval met lekkage van schadelijke chemische stoffen of bij het onwel worden van mensen door (mogelijke) blootstelling aan chemische stoffen.¹³ Ook ondersteunt de MOD de politie en defensie bij een aanslag of dreiging met chemische, biologische of radiologische stoffen.¹⁴ Ook op andere momenten wordt de MOD ingezet, bijvoorbeeld bij de NAVO-top die recent plaatsvond in Den Haag.
- (22) Voorts wordt in de Veiligheidsstrategie als twaalfde actielijn het 'versterken van crisisbeheersing en vergroten paraatheid samenleving' genoemd.¹⁵ Via het MOD en de vele andere expertiseteams van het RIVM, monitort het RIVM op continue basis vele aspecten van de Nederlandse leefomgeving, waaronder straling, smog, zoönosen en waterkwaliteit. Het RIVM zorgt voor een efficiënte en snelle inzet van meet- en analysefaciliteiten en voldoende meetcapaciteit, zowel op locatie als in het RIVM-gebouw. Het RIVM moet daarbij kunnen beschikken over gespecialiseerde laboratoria en een 24/7 beschikbaarheid vanuit de

¹⁰ Via het Centrum Infectieziektebestrijding (Cib) van het RIVM: <https://www.rivm.nl/over-het-rivm/organisatie/centrum-infectieziektebestrijding>.

¹¹ Zie: <https://www.rivm.nl/over-het-rivm/organisatie/lfi>.

¹² Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/ongevallen-en-rampen/milieugevallen-dienst>.

¹³ Zie voor een overzicht van recente gevallen waarbij de MOD werd ingeschakeld: <http://rivm.nl/ongevallen/actueel>.

¹⁴ De MOD doet dit binnen het Landelijk Laboratorium Netwerk-terroristische aanslagen (LLN-ta). Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/ongevallen-en-rampen/milieugevallen/samenwerking>.

¹⁵ Veiligheidsstrategie, p. 32.

Datum
23 juli 2025

centrale RIVM-vestiging om deze taken uit te kunnen voeren. In samenhang met monitoring is een belangrijke taak van het RIVM om snel voor opschaling te kunnen zorgen indien de meetwaarden daartoe aanleiding geven, onder meer bij het opsporen van de oorzaak en het effectief bestrijden en mitigeren van de gevolgen. Dergelijke situaties kunnen grote impact hebben op bijvoorbeeld de fysieke veiligheid van inwoners van Nederland. In dat kader kan gedacht worden aan de uitbraak van infectieziektes, stralingsincidenten, het vrijkomen van chemische stoffen bij brand of onveilig drinkwater.

- (23) Zonder volledig te zijn, komen de diverse taken en werkzaamheden van het RIVM in de kern neer op het volgende:¹⁶
- Het verrichten van monitoring, surveillance en wetenschappelijk onderzoek dat is gericht op ondersteuning van de beleidsontwikkeling, de beleidsuitvoering, de bewaking van de veiligheid en de uitoefening van toezicht op het gebied van de volksgezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving en het milieu;
 - Advisering en rapportering aan de rijksoverheid, andere overheden, professionals en burgers, in opdracht van de rijksoverheid of andere overheden;
 - Landelijke aansturing, begeleiding en/of uitvoering van preventieprogramma's;
 - Voorkoming, bestrijding en beheersing van incidenten en crises;
 - Deelname aan internationale samenwerkingsverbanden en onderzoek en daarbij inhoudelijk coördinerend optreden.
- (24) Kortom, het RIVM werkt direct en indirect, zelfstandig en in samenwerking met andere instanties, aan de nationale veiligheid in Nederland. Daar waar het RIVM niet volledig en naar behoren kan functioneren ontstaat het risico dat de nationale veiligheid van Nederland ernstig wordt geschaad. Voor de uitvoering van haar taken is het nieuwe RIVM-gebouw ingericht naar de specifieke vereisten voor het RIVM, waaronder de inrichting van laboratoria.
- (25) Uit het voorgaande volgt dat het RIVM voldoet aan sub criterium (a) onder criterium (i) hetgeen opname in het prioriteringskader

¹⁶ Artikel 3 Wet op het RIVM en <https://www.rivm.nl/over-het-rivm/strategie-2030>.

Datum
23 juli 2025

rechtvaardigt in combinatie met het feit dat het RIVM voldoet aan criteria (ii) en (iii), zoals volgt uit paragrafen 2.6 en 2.7.

- (26) Ondanks dat de sub criteria (a), (b) en (c) onder criterium (i) niet cumulatief zijn geformuleerd, worden hieronder ook sub criteria (b) en (c) besproken. Ook aan de sub criteria (b) en (c) voldoet het RIVM.

2.3 Criterium (i)(b): Goede publieke dienstverlening op nationaal of regionaal niveau

- (27) Onder 'goede publieke dienstverlening' verstaat de ACM dienstverlening waarvoor de (de)centrale overheid verantwoordelijk is, die wordt geregeld vanuit de (de)centrale overheid of waar de (de)centrale overheid een specifieke taakstelling of zorgplicht heeft.¹⁷
- (28) Het RIVM ressorteert onder de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.¹⁸ Het RIVM heeft haar taken toebedeeld gekregen middels de Wet op het RIVM en diverse andere wetten. Op basis van deze wetten verricht het RIVM onder meer onderzoeken in opdracht van de rijksoverheid en andere instanties. Het RIVM verricht geen werk of onderzoek vanuit commercieel oogpunt.
- (29) Zoals in paragraaf 2.2 uiteengezet voert het RIVM vele taken uit in het kader van de publieke dienstverlening op het gebied van nationale veiligheid, volksgezondheid en milieu. Naast de taken genoemd in paragraaf 2.2 maken bijvoorbeeld de volgende activiteiten onderdeel uit van het takenpakket van het RIVM:
- onderzoek naar voeding en chemische voedselveiligheid;
 - onderzoek naar de gezondheidseffecten en de risico's voor de mens van chemische stoffen, geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, tabak en consumentenproducten; en
 - organisatie van het Rijksvaccinatieprogramma¹⁹ en het Nationaal Hitteplan.²⁰

¹⁷ Toelichting Ontwerpbesluit, randnummer 49.

¹⁸ Artikel 2, lid 2, Wet op het RIVM (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0008289/2024-01-01>).

¹⁹ Zie voor meer informatie: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/>. Het RIVM is als enige aanbieder in Nederland verantwoordelijk voor het Rijksvaccinatieprogramma.

²⁰ Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/hitte/nationaal-hitteplan>.

Datum
23 juli 2025

- (30) Een voorbeeld van onderzoek door het RIVM naar de gezondheidseffecten en de risico's voor de mens van chemische stoffen is het onderzoek door het RIVM in het geval van poederbrieven. In dergelijke gevallen dient zo snel mogelijk duidelijk te worden of er gevaar is voor de gezondheid of het milieu. Tevens ondersteunt het RIVM regionale overheden, de rijksoverheid en andere instanties vóór, tijdens en na milieu- en stralingsongevallen. Voor deze zogeheten 'responstaak' is het RIVM 24/7 bereikbaar en beschikbaar.²¹
- (31) Via programma's zoals het Rijksvaccinatieprogramma heeft het RIVM een belangrijke taak bij het voorkomen van gezondheidsklachten en de inschakeling van de acute gezondheidszorg. Het Rijksvaccinatieprogramma, in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, omvat onder meer vaccinaties voor kinderen, waaronder de hiepprik, en de jaarlijkse griepvaccinatie. Zes miljoen mensen ontvangen jaarlijks een uitnodiging om de griepvaccinatie te halen. Het RIVM koopt de griepvaccinaties in en zorgt voor opslag en levering aan huisartsen en zorginstellingen. Ruim een miljoen mensen krijgt jaarlijks de griepvaccinatie en jaarlijks overlijden er naar schatting 4700 mensen aan griep in Nederland.²² Het RIVM is de enige partij die deze preventieve rol in en voor Nederland kan vervullen. Daarnaast is het RIVM een belangrijke schakel in de acute gezondheidszorg als enige aanbieder van specifieke medicatie. Bijvoorbeeld, vanuit de serumbank van het RIVM geeft het RIVM in acute gevallen medicatie per koerier direct aan ziekenhuizen uit. Dit betreft medicatie waarover alleen het RIVM in Nederland beschikt, bijvoorbeeld tetanusantitoon in het geval van een slangenbeet.
- (32) Zonder transportcapaciteit kan het RIVM haar specifieke wettelijke taken, die onder meer zien op het waarborgen en bevorderen van de volksgezondheid, milieu, de kwaliteit van de leefomgeving en nationale veiligheid, niet nakomen. Het uitvallen van deze diensten zou goede dienstverlening op zowel nationaal als regionaal niveau in gevaar brengen, vanwege de vele nationale en regionale partijen die afhankelijk zijn van het RIVM.²³

²¹ Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/rivm/kennis-en-kunde/expertisevelden/milieu-en-stralingsrespons>.

²² Zie voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/griep-griepvaccinatie/achtergrondinformatie-griepvaccinatie>.

²³ NB: Meerdere onderzoeken van het RIVM kunnen geen enkele verstoring of onderbreking ondervinden. Een kleine verstoring in de stroomvoorziening kan grote gevolgen hebben. Zo leidt een onderbreking van transportcapaciteit voor slechts 20 seconden al ertoe dat sommige onderzoeken niet meer bruikbaar zijn.

Datum
23 juli 2025

- (33) Volgens het RIVM, het RVB en Strukton leidt het niet krijgen van aanvullende of nieuwe transportcapaciteit door het RIVM ertoe dat ernstig afbreuk wordt gedaan aan de goede publieke dienstverlening op nationaal en regionaal niveau, waarmee tevens aan sub criterium (b) onder criterium (i) wordt voldaan. Opname in het prioriteringskader is ook om deze reden gerechtvaardigd.

2.4 **Criterium (i)(c): Ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving**

- (34) Gezien de belangrijke en diverse taken van het RIVM op het gebied van de nationale veiligheid, volksgezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving en milieu, kan uitval van één of meer van de werkzaamheden van het RIVM leiden tot een ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving.
- (35) Een groot aantal van de taken die eerder in deze zienswijze zijn omschreven, kan als voorbeeld dienen van taken die zouden resulteren in een ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving, indien deze taken niet zouden worden uitgevoerd. Een voorbeeld is de bestrijding van infectieziekten zoals COVID-19. Zoals in paragraaf 2.2 is beschreven, heeft de COVID-19 pandemie grote impact gehad op de fysieke veiligheid en de sociale en politieke stabiliteit in Nederland. De pandemie leidde tot een ernstige verstoring van het dagelijks leven en ontwrichting van de samenleving. Denk ook aan manifestaties van maatschappelijk ongenoegen. De actiebereidheid van bepaalde groepen in de samenleving, in zowel het digitale als fysieke domein, is tijdens de pandemie toegenomen.²⁴
- (36) Ook bijvoorbeeld niet-ervulling van taken in het kader van rampen, branden en ongelukken, waaronder de controle op chemische stoffen, straling en waterkwaliteit leidt tot een ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving. Tevens is het RIVM onderdeel van de nationale crisisorganisatie via, onder andere, het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC). Het LOCC ondersteunt hulpdiensten en crisisorganisaties bij bovenregionale incidenten, crises of rampen, of bij de dreiging daarvan. Het RIVM is een schakel tussen verschillende crisispartners en zorgt dat alle partijen rond een crisis over dezelfde relevante en actuele informatie beschikken.²⁵

²⁴ Veiligheidsstrategie, p. 16.

²⁵ Zie voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-justitie-en-veiligheid/organisatie/organogram/directoraat-generaal-politie-en-veiligheidsregios-dgpenv/landelijk-operationeel-coordinatiecentrum-locc>

Datum
23 juli 2025

- (37) Indien het RIVM bijvoorbeeld in het geval van een ramp, een ongeluk, een uitbraak van infectieziekten of andere calamiteiten niet in staat is haar taken en werkzaamheden (op een goede manier) uit te voeren, zal dit voor sociale en politieke instabiliteit van Nederland zorgen en tot een ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving leiden. Om deze reden voldoet het RIVM tevens aan sub criterium (c) onder criterium (i) en is opname in het prioriteringskader opnieuw gerechtvaardigd.

2.5 Criterium (i): Enige overige vereisten

- (38) Uit de toelichting bij het Ontwerpbesluit blijkt dat de hoeveelheid aanbieders binnen de activiteit of functie een rol speelt bij de vraag of een activiteit prioriteit nodig heeft voor het verkrijgen van transportcapaciteit. Volgens de toelichting is bij één aanbieder of verantwoordelijke voor een activiteit of functie prioriteit voor de extra transportcapaciteit in de regel sneller nodig met het oog op de nationale veiligheid, een publieke taak of het voorkomen van ernstige ontwrichting van de samenleving, behalve als de activiteit of functie niet in Nederland hoeft plaats te vinden en/of er alternatieven binnen de Europese Unie zijn.²⁶
- (39) De werkzaamheden van het RIVM zijn het gevolg van wettelijke taken waarmee het RIVM exclusief belast is. Er zijn in Nederland geen andere aanbieders naast het RIVM die dezelfde werkzaamheden als het RIVM uitvoeren of dezelfde accreditering hebben om deze werkzaamheden te mogen uitvoeren. Het RIVM is dan ook de enige aanbieder voor de uitvoering van haar wettelijke taken.
- (40) De nationale veiligheid, de goede publieke dienstverlening en het voorkomen van ernstige verstoringen of ontwrichtingen van de samenleving, zoals die hierboven in het kader van de taken en werkzaamheden van het RIVM is omschreven, zijn niet op een andere manier geborgd. Een goede uitvoering van de taken en werkzaamheden door het RIVM is daar essentieel voor. Voor die goede uitvoering is het noodzakelijk dat het RIVM tijdig voldoende transportcapaciteit kan verkrijgen. Zonder transportcapaciteit kan het RIVM deze taken niet uitvoeren.
- (41) In paragrafen 2.6 en 2.7 hierna wordt uiteengezet dat het RIVM haar taken en werkzaamheden in Nederland dient uit te voeren en

²⁶ Toelichting Ontwerpbesluit, randnummer 45.

Datum
23 juli 2025

dat er voor de uitvoering van deze taken en werkzaamheden geen alternatieven binnen de Europese Unie bestaan.

2.6 Criterium (ii): Activiteiten uitgevoerd in Nederland ten behoeve van groot algemeen belang in Nederland

- (42) In paragrafen 2.2, 2.3 en 2.4 hierboven is beschreven welke belangen het RIVM dient in het kader van (a) de nationale veiligheid, (b) goede publieke dienstverlening en (c) ter voorkoming van ernstige verstoring of ontwrichting van de samenleving. Het betreft nationale belangen. Het RIVM zet zich in voor een gezonde bevolking en een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving in Nederland. Met andere woorden, het RIVM voert haar taken en werkzaamheden uit in Nederland ten behoeve van grote Nederlandse algemene belangen. De samenwerkingen tussen het RIVM en andere, internationale instanties hebben ook (mede) ten doel de volksgezondheid en veiligheid in Nederland te bevorderen.

2.7 Criterium (iii): Binnen de Europese Unie bestaat redelijkerwijs geen alternatief

- (43) Het RIVM heeft verschillende vergunningen, certificeringen en accreditaties van instanties zoals de World Health Organisation (WHO), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (waaronder de National Authority for Containment) en de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming op basis waarvan het RIVM haar taken en werkzaamheden (exclusief) kan en mag uitvoeren. Het verkrijgen van accreditatie en certificering is een langdurig traject. De betreffende partij moet aan verschillende strenge vereisten (blijven) voldoen. Om die reden kan een andere partij dan het RIVM niet dezelfde taken en werkzaamheden van het RIVM uitvoeren. Gezien de gevaarlijke stoffen en ziektekiemen waarmee het RIVM werkt, is het ook onwenselijk dat deze werkzaamheden op verschillende locaties worden uitgevoerd. Het RIVM heeft in de afgelopen jaren de mogelijkheden onderzocht om haar onderzoeken deels uit te voeren in laboratoria van andere partijen in Nederland, en het RIVM heeft geconcludeerd dat dit niet haalbaar bleek.
- (44) Elke lidstaat in de Europese Unie heeft een eigen rijksinstituut voor de volksgezondheid. In België, bijvoorbeeld, is dit het *Sciensano* en in Duitsland het *Robert Koch Instituut*. Deze instituten werken binnen de Europese Unie nauw samen op het gebied van volksgezondheid. Onder meer nemen zij deel aan internationale gezondheidsprogramma's en zorgen zij voor het afstemmen van

Datum
23 juli 2025

het nationale beleid op het Europese beleid. Ieder rijksinstituut behartigt de nationale belangen voor de eigen burgers. Het RIVM voert haar taken uit in het Nederlands algemeen belang. Buitenlandse instituten kunnen de taken van het RIVM niet (deels) overnemen. Daarbij is tevens relevant dat het RIVM veel taken uitvoert die van specifiek Nederlands belang zijn, in welk kader het RIVM 24/7 en op zeer korte termijn beschikbaar dient te zijn om onderzoek te doen, resultaten te delen, actie te ondernemen zoals het uitgeven van antidota of het inschakelen van crisisteams, in welk verband het niet realistisch is dat dit in het buitenland zou gebeuren.²⁷

- (45) Tegen die achtergrond is er geen alternatief beschikbaar in het buitenland en worden deze taken in Nederland alleen door het RIVM uitgevoerd. Kortom, er is geen alternatief voor het RIVM binnen de Europese Unie voor de behartiging van de Nederlandse nationale belangen die nu door het RIVM worden behartigd.
- (46) Voorts zou het onwenselijk zijn als de Nederlandse belangen, zoals die hierboven in paragrafen 2.2 tot en met 2.5 zijn omschreven, door een (niet nationale) instantie vanuit het buitenland zouden worden behartigd.

3. VERZOEK OM MOGELIJKHEDEN TOT HET DOEN VAN PRIORITEITSVERZOEK TE VERRUIMEN

- (47) Volgens artikel 7.0a, eerste lid, sub b van het Ontwerpbesluit moet de partij die om prioriteit verzoekt voldoen aan de vereisten uit bijlage 22 bij de Netcode elektriciteit. In de toelichting bij het Ontwerpbesluit is beschreven dat het daarnaast voor alle categorieën mogelijk is dat in een verhuursituatie het verzoek om prioriteit wordt ingediend door de partij uit bijlage 22 bij de Netcode elektriciteit en de eigenaar van het gebouw gezamenlijk.²⁸
- (48) Hiermee worden echter niet alle mogelijke gevallen afgedekt. Volgens het huidige Ontwerpbesluit en de toelichting daarop moeten het RVB, namens de Staat als eigenaar van het gebouw, en het RIVM (indien het RIVM wordt opgenomen in bijlage 22 bij de Netcode elektriciteit) gezamenlijk het verzoek om prioriteit bij Stedin indienen.
- (49) Echter, Strukton beheert de komende 25 jaar het nieuwe RIVM-gebouw op basis van de DBFMO-overeenkomst met de Staat. Als

²⁷ Toelichting bij het Ontwerpbesluit, randnummers 136 en 137.

²⁸ Toelichting Ontwerpbesluit, randnummer 240.

Datum
23 juli 2025

- onderdeel van deze overeenkomst heeft niet de Staat als eigenaar van het gebouw, maar Strukton als serviceprovider de aansluit- en transportovereenkomst met Stedin gesloten en transportcapaciteit bij Stedin aangevraagd. Strukton heeft als ontwikkelaar en beheerder van het gebouw de benodigde specifieke kennis en expertise om het gebouw te beheren. Om deze reden zou Strukton samen met het RIVM een aanvraag voor prioriteit moeten kunnen indienen.
- (50) Het nieuwe RIVM-gebouw is speciaal ontwikkeld en gebouwd voor het RIVM en zodoende volledig ingericht en afgestemd op de wensen en de vereisten van (het gebruik door) het RIVM. Het uitgangspunt is dat het RIVM tenminste de komende 50 jaar gebruik zal maken van het nieuwe gebouw. Er is dan bijvoorbeeld ook geen sprake van een tijdelijke huursituatie waarin de gebruiker van het gebouw (zijnde de partij uit bijlage 22 bij de Netcode elektriciteit) mogelijk op korte termijn weer uit het gebouw gaat vertrekken.
- (51) Tegen die achtergrond verzoeken het RIVM, het RVB en Strukton de ACM om in het prioriteringskader een bepaling op te nemen om te verduidelijken dat de partij die de aansluit- en transportovereenkomst met de netbeheerder sluit samen met de partij die is opgenomen in bijlage 22 een prioriteitsverzoek kan indienen.

4. CONCLUSIE

- (52) Wanneer het RIVM haar werkzaamheden niet of niet naar behoren in Nederland kan uitvoeren wordt de nationale veiligheid van Nederland ernstig geschaad, wordt ernstige afbreuk gedaan aan de goede publieke dienstverlening en wordt de samenleving ernstig ontwricht. Het RIVM dient de nationale belangen in Nederland vanuit Nederland door middel van wettelijke taken en werkzaamheden die niet op een andere locatie kunnen worden uitgevoerd. Hiervoor bestaat ook geen Europees alternatief. Hiermee voldoet het RIVM volgens het RIVM, het RVB en Strukton aan de beoordelingscriteria om opgenomen te worden in het prioriteringskader.
- (53) Het RIVM, het RVB en Strukton verzoeken de ACM om het RIVM alsnog zelfstandig op te nemen in bijlage 22 van de Netcode elektriciteit.

Datum
23 juli 2025

- (54) Daarnaast verzoeken het RIVM, het RVB en Strukton de ACM om de partij die de aansluit- en transportovereenkomst met de netbeheerder sluit de mogelijkheid te geven om samen met een partij die in bijlage 22 van de Netcode elektriciteit is opgenomen een verzoek om prioriteit in te dienen bij de netbeheerder.

Hoogachtend

[Redacted]

Rijksvastgoedbedrijf

Naam:

Naam:

Functie:

Functie:

Datum:

06/08/2025

Datum:

MEET RIVM CBG B.V.

MEET Strukton B.V.

Naam:

Naam:

Functie:

Functie:

Datum:

24-07-2025

Datum:

24-07-2025